

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoituspäätös / Aapelin maatila, Soro 931-410-3-19, Viitasaari

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta 27.05.2025 § 34
149/11.01.00.03/2025

ASIA

Ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukainen ilmoituspäätös eläinsuojaa koskevasta ilmoituksesta koskien olemassa olevan eläinsuojatoiminnan laajentamista Viitasaaren kaupungin Muikunlahden kylässä tilalla Soro 931-410-3-19.

TOIMINNANHARJOITTAJA

Aapelin maatila / XXXXXXXXXX
Y-tunnus: 2850096-3

LAITOS

Ilmoitus koskee olemassa olevan emolehmätoiminnan laajentamista. Tilalla tulee olemaan paikat 80 emolehmiä, 20 hiehollia (12-24 kk), 5 siitossonnille (>24kk), 40 lehmävasikalle (<6kk) ja 40 sonnivasikalle (<6kk). Eläinsuojat toimivat kuivikelantajärjestelmällä.

Tilakeskus sijaitsee osoitteessa Keiteleentie 345, 44500 Viitasaari.

ILMOITUKSEN KÄSITTELYN PERUSTE

Eläinsuojatoiminta on ilmoituksenvaraista, kun eläinsuoja on ympäristönsuojelulain (257/2014) liitteen 4 kohdan 5c mukaan tarkoitettu usealle a tai b kohdassa tarkoitettulle tuotantoeläimelle ja joka ei ole suoraan ilmoituksenvarainen a kohdassa mainitun tuotantoeläimen eläinmäärän perusteella, ilmoituksenvaraisuus määräytyy liitteen 3 eläinyksikkökertoimilla laskettavien eläinyksikkömäärien perusteella; tällöin kaikkien tuotantoeläinten eläinyksikkömäärät lasketaan yhteen ja niiden summaa verrataan suurimman eläinyksikkömäärän saaneen tuotantoeläimen eläinyksikkömääräksi muunnettuun ilmoituksenvaraisuuden rajaan, jonka ylittyessä toiminta on ilmoituksenvarainen.

ILMOITUKSEN KÄSITTELEVÄ TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 115 a §:n toisen ja neljännen mom. perusteella kunnan ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee ympäristönsuojelulain liitteen 4 kohdan 5c mukaisen eläinsuojatoimintaa koskevan ilmoituksen. Viitasaaren kaupungissa toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 10 a-luvun mukaisessa ilmoitusmenettelyssä on Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Kyseessä on olemassa oleva toiminta, jota on tarkoitus laajentaa. Aikaisempi toiminta on ollut niin pienimuotoista, että toiminnalla ei ole ollut

ympäristönsuojelulain mukaista lupaa. Tilakeskus sijaitsee Muikunlahden kylässä. Tilakeskuksen alueella ei ole voimassa olevaa kaavaa.

SIJAINNAN YMPÄRISTÖ

Toiminta sijoittuu maa- ja metsätalousvaltaiselle haja-asutusalueelle. Tila sijaitsee noin 7,5 km Viitasaaren keskustajamasta pohjoiseen.

Uusi rakennettava emohalli sijoittuu samalle kiinteistölle nykyisen eläinsuoja rakennuksen läheisyyteen. Rakennettava emohalli rajautuu tiehen sekä olemassa oleviin eläinsuojarakennuksiin, kuivalantaloihin sekä tien toisella puolella olevaan peltoon sekä lietesäiliöön. Muut olemassa olevat eläinsuojat ja tilan muut rakennukset sijaitsevat samalla kiinteistöllä noin 250–290 m päässä suunnitteilla olevasta laajennuksesta.

Lähimmät vesistöalueet ovat Piolampi noin 200 m ja Taivallahti noin 450 m etäisyydellä rakennettavasta emohallista. Kohde ei sijaitse tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella. Lähin pohjavesialue on Viitakangas, joka sijaitsee noin 1,45 km etäisyydellä rakennuspaikasta.

Emohallin läheisyydessä alle 600 metrin etäisyydellä sijaitsee rakennetut asuinkiinteistö sekä vapaa-ajan asunto. Emohalli-rakennuksen etäisyydet lähimpiin rakennettuihin kohteisiin ovat seuraavat:

- asuinkiinteistöt 420 m (rakennuskanta noin 700 m päässä)
- asuinkiinteistö / vapaa-ajan asunto: 570 m

TIIVISTELMÄ ILMOITUKSEN MUKAISESTA TOIMINNASTA

Tilalla on harjoitettu emolehmätuotantoa jo ennestään. Tilalla tulee laajennuksen jälkeen olemaan tilat 80 emolehmälle, 20 hieholle (12-24 kk), 5 siitossonnille (>24kk), 40 lehmävasikalle (<6kk) ja 40 sonnivasikalle (<6kk).

Tilakeskuksen eläinsuojat toimivat kuivikelantamenetelmällä. Tilalla on 768 m³ katettu kuivalantala sekä 517 m³ lietelantasäiliö. Tilalla on neljä eläinsuojarakennusta, joissa kaikissa on kestokuivikepohjat. Kestokuivikepohjat tyhjennetään kaksi kertaa vuodessa ja ne lasketaan mukaan lannanvarastointilaan. Tarha-alue on asfalttipohjainen ja siihen muodostuva lanta ja virtsa sekä valumavedet ohjataan lietesäiliöön tai lantalaan.

Toiminnanharjoittajalla on lannanlevitykseen käytettävissä olevaa peltoalaa noin 64,51 hehtaaria. Tilan eläimet laiduntavat yli 4 kk vuodessa.

Tilakeskuksessa on yksi 2 m³ polttoainesäiliö, joka on varustettu suojaaltaalla ja lukituksella. Säiliö sijaitsee asfalttibetonialustalla.

Arvio parhaan käyttökelpoisen tekniikan soveltamisesta

Lannan levitykseen käytetään parasta käytettävissä olevaa tekniikka.

Arvio toiminnan päästöistä ja vaikutuksista ympäristöön

Emohalli sijoittuu olemassa olevan eläinsuojan sekä olemassa olevien kuivalantalan väliin sulautuen nykyiseen rakennuskantaan eikä siten aiheuta viihtyisyyshaittaa ympäristöön.

Tilan eläimet tarhaavat sekä laiduntavat. Laidunnuksen aikana muodostuva lanta jää ko. laidunlohkoille. Laidunnuksessa hyödynnetään kiertäviä lohkoja sekä aktiivista laidunnusta, jolloin laitumista pyritään ottamaan mahdollisimman paljon irti. Alkuvuodesta laidunlohkoja säädellään ja loppuvuodesta kaikki laitumet ovat eläinten käytössä.

Tarha-alue on asfalttipohjainen ja siihen muodostuva lanta ja virtsa sekä valumavedet ohjataan lietesäiliöön tai lantalaan, jolloin tarhaus ei aiheuta kuormitusta vesistöihin.

Eläinsuojien ilmanvaihdon kautta syntyy jonkin verran hajuja, joilla ei koeta olevan vaikutusta lähiympäristöön. Emohallilaajennuksen ei katsota lisäävän merkittävästi päästöjä nykyiseen toimintaan nähden.

Eläinsuojalla ei ole merkittävää vaikutusta maaperään eikä alueen pohjaveteen. Eläimet ovat suurimman osan ajasta tuotantorakennusten sisäpuolella tai tiivispohjaisella tarha-alueella, jolloin lantajakeita ei eläinten toimesta muodostu ympäristöön. Laidunnuksen aikainen lanta jää ko. laidunlohkoille, jolloin se toimii lannoitteena. Käytössä olevalla kiertolaidunnuksella voidaan vähentää ympäristöön kohdistuvaa kuormitusta.

Arvio toimintaan liittyvistä riskeistä, onnettomuuksien ehkäisemiseksi suunnitelluista toimista sekä toimista häiriötilanteissa

Poikkeustilanteiden varalle, esim. sähkökatko, on varauduttu niiltä osin kuin se aiheuttaa toimenpiteitä tilalla, mm. vedet eläimille saadaan tarvittaessa hydraulipumpun avulla. Rakennukset on suunniteltu niin, että eläimet ovat häiriötilanteen, esim. tulipalo, sattuesssa helposti siirrettävissä pois rakennuksesta. Mahdollisessa hätätilanteessa eläimet kootaan rakennuksen ulkopuolelle kokooma-alueelle, joka aidataan kesällä käytettävän laidunalueen siirtymäreitille. Mahdolliseen konerikkoon on varauduttu yhteistyöllä naapuruston kanssa.

Polttoainesäiliö on lukittu ja se sijaitsee asfalttikentällä.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus on saapunut Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunnalle 21.2.2025.

Kuulutus on julkaistu 26.3.2025. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on pidetty nähtävillä 26.3.–2.5.2025 Viitasaaren kaupungin verkkosivulla.

Ilmoituksesta on annettu erikseen tieto ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, kirjeellä.

Lausunnot, muistutukset ja mielipiteet

Ilmoituksesta on pyydetty lausunto Viitasaaren kaupungin terveydensuojeluviranomaiselta. Ilmoituksesta on saapunut yksi muistutus.

Terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Lausunnossa (14.4.2025) todetaan, että toiminnan hyväksymiselle ilmoituksen mukaisena ei ole estettä, kun mm. seuraavat asiat huomioidaan.

- Eläinsuojaa tulee hoitaa siten, että hajuista, haittaeläimistä, jätteistä (mukaan lukien kuolleet eläimet) ei aiheudu ympäristölle terveyshaittaa.
 - Lannan käsittely, levittäminen sekä erityisesti kuljetus hoidetaan siten, että tautiriskiä tai kohtuutonta hajuhaittaa lähialueelle ei synny.
 - Naapurien asuinrakennusten ja vapaa-ajanasuntojen ympärille jätetään riittävä suojavyöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla. Levitysajankohtaa valittaessa otetaan huomioon lannan levityksestä aiheutuva haitta naapureille.
 - Lantaa, puristenestettä tms levitettäessä jätetään talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille vähintään ns. nitraattiasetuksen mukainen suojavyöhyke.
 - Eläinsuojan ympäristö pidetään siistinä ja terveydelliseltä kannalta hyvässä kunnossa.
 - Huomioidaan muut ympäristöhallinnon Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen suositukset.
- Toimimalla voimassa olevan ympäristölainsäädännön ja -ohjeiden sekä toiminnalle vakiintuneiden lupamääräysten mukaan, estää se myös terveyshaittojen syntymistä.

Muistutus 1

Muistutuksen mukaan eläinsuojan vesi otetaan tilalla Soro sijaitsevan pääarakennuksen talousvesikaivosta ja eläinsuojan vedenkäyttöä varten tulee tehdä oma kaivo aiemmin laaditun yksityisoikeudellisen sopimuksen mukaisesti.

Oheismateriaali:

- sijaintikartta ja asemapiirros (sähköpostitse).

Lisätiedot: Ympäristösihteeri Katja Lappalainen, puh. 044 459 6815

Päätösehdotus

Ympäristöpalvelujen palvelualuejohtaja:

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristölautakunta hyväksyy [REDACTED] tekemän ilmoituksen mukaisen eläinsuojatoiminnan Viitasaaren kaupungin Muikunlahden kylään tilalle Soro, kiinteistötunnus 931-410-3-19. Toiminnassa tulee lisäksi noudattaa seuraavia määräyksiä.

Määräykset

1. Toiminnassa tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019).
2. Eläinten lukumäärä
Ilmoituksen mukaisessa toiminnassa tilalla voidaan pitää laajennuksen jälkeen 80 emolehmiä, 20 hiehoa (12-24 kk), 5 siitossonna (>24kk), 40 lehmävasikkaa (<6kk) ja 40 sonnivasikkaa (<6kk tai muutoin

lannantuotannoltaan enintään vastaavaa eläinyksikkömäärää vastaavaa eläinmäärää.

3. Eläinsuojatoiminta kokonaisuudessaan tulee järjestää niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, haju-, melu- tai pölyhaittaa, roskaantumista eikä muutakaan haittaa ympäristölle. Mikäli kohtuutonta haittaa ilmenee, tulee toiminnanharjoittajan ryhtyä toimenpiteisiin haitan vähentämiseksi. Alue on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja sen yleisestä siisteydestä on huolehdittava jatkuvasti.
4. Eläinsuojissa muodostuva lietelanta, kuivalanta sekä mahdolliset säilörehun puristenesteet tulee varastoida vesitiiviiksi rakennetuissa varastoissa. Eläinsuojien pohjarakenteiden ja lannanvarastointitilojen tulee olla vesitiiviitä ja rakenteeltaan sellaisia kuin VN:n asetuksessa maataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta säädetään ja muilta osin täyttää maa- ja metsätalousministeriön rakentamismääräysten ja -ohjeiden vaatimukset (MMM-RMO C4).
5. Lannan käsittely
Toiminnassa muodostuvan kuivalannan varastojen tulee vastata 12 kk:n varastointitarvetta. Laskennallinen eläinmäärään perustuva 12 kk:n varastotilavuus, kuivikelannan osalta tulee olla vähintään 2492,5 m³.

Lantavarastot on tyhjennettävä perusteellisesti vuosittain. Varastojen tyhjennyksestä ja lannan kuljetuksesta ei saa aiheutua ympäristön asukkaille kohtuutonta viihtyvyyteen tai terveyteen kohdistuvaa rasitusta. Lannan kuljetuksen, varastoinnin ja käsittelyn on tapahduttava siten, ettei lantaa tai jätevesiä joudu ympäristöön. Mikäli vuotoja aiheutuu esimerkiksi lannan kuormaamisessa tai pumppauksessa, on varastojen ympäristö siistittävä. Lannan levitysalojen läheisyydessä sijaitsevien asuinrakennusten ympärille jätetään riittävä suojavajöhyke käsittelemättä kotieläinten lannalla tai muilla tavoin estetään, että asutukselle ei aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa. Lannan levitysajankohdan valinnalla tulee myös pyrkiä vähentämään hajuhaittaa asutukselle. Lanta tulee mullata tai pelto tulee kyntää mahdollisimman pian, viimeistään vuorokauden kuluttua levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Lannan peltolevityksessä tulee noudattaa valtioneuvoston asetusta (1250/2014) maataloudesta olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta. Lannoituksen tulee perustua maaperän ravinnetilanteeseen ja lannoitus suunnitellaan. Lantaa tulisi pyrkiä levittämään vain keväällä ja kesällä. Syyslevitys tulisi ravinteiden hyväksikäytön takia suunnata vain kasvustojen perustamiseen.

Peltolevityspinta-alaa ilmoituksen mukaiselle toiminnalle tulee olla jatkuvasti vähintään 47,1 hehtaaria.

6. Jätehuolto ja polttonesteiden varastointi

Vaaralliset jätteet (ongelmajätteet; loisteputket, akut, jäteöljyt, lääkkeet ym.) tulee toimittaa ongelmajätteiden vastaanottoipaikkaan. Hyötykäyttöön soveltuvat jätteet toimitetaan niille järjestettyihin keräyspaikkoihin. Yhdyskuntajätteet on toimitettava luvan saaneelle yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Jätemuovi tulee toimittaa hyötykäyttöön tai yhdyskuntajätteenkäsittelyalueelle. Vaaralliset jätteet, kemikaalit kuten torjunta-aineet tulee säilyttää lukituissa tiloissa läpäisemättömällä alustalla. Kuolleet eläimet tulee toimittaa hyödynnettäviksi tai käsiteltäviksi luvan saaneeseen eläinjätteen käsittelylaitokseen. Mikäli eläinjätettä joudutaan välivarastoimaan tilalla, tulee se tehdä asianmukaisesti.

Raaka-aineet, polttonesteet, kemikaalit, tuotteet sekä jätteet on varastoitava sekä käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu terveyshaittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, kohtuutonta hajuhaittaa tai maaperän, pinta- ja pohjavesien pilaantumisvaaraa tai muutakaan haittaa ympäristölle. Kemikaalien, kuten torjunta- ja pesunesteiden käytössä tulee noudattaa kunkin valmisteen käyttöturvallisuustiedotteessa annettuja ohjeita.

Vahinko- ja onnettomuustilanteita varten on polttonestesäiliöiden läheisyyteen varattava riittävä määrä imeyttämismateriaalia, kuten turvetta. Säiliöiden määräaikaistarkastuksista tulee huolehtia pelastusviranomaisen edellyttämällä tavalla. Öljysäiliöt tulee sijoittaa tiiviille pohjalle.

7. Paras käyttökelpoinen tekniikka ja ympäristön kannalta paras käytäntö Rakennettavan eläinsuojan rakenteet ja toiminnot tulee toteuttaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteiden mukaisesti. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialansa parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava tilan oloihin soveltuvan tällaisen tekniikan käyttöönottoon. Eläinsuojien käyttö ja hoito on toteutettava siten, että toiminnan tuottamat ympäristöhaitat saadaan minimoitua ja toimintatapa on ympäristön kannalta paras mahdollinen.

8. Raportointi

Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä vuosittain seurantatietoja eläinsuojatoiminnasta valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) mukaisesti.

Vuoden yhteenveto alla mainituista asioista tulee toimittaa valvontaviranomaisen määräämällä tavalla vuosittain kunnan ympäristönsuojeluviran omaiselle huhtikuun loppuun mennessä. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää seuraavat tiedot:

- tuotantoeläinten eläinmäärät
- lantamäärät ja levitysalat
- kuolleiden tuotantoeläinten määrät, käsittely ja toimituspaikat
- tiedot muutoksista peltolohkoissa ja pellon vuokrasopimuksissa

- tiedot laitoksen toiminnassa tapahtuneista merkittävistä häiriötilanteista ja poikkeuksellista tilanteista

9. Muut määräykset

Häiriötilanteista, jotka saattavat aiheuttaa merkittävää ympäristöhaittaa, on välittömästi ilmoitettava ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toimijan on välittömästi ryhdyttävä toimiin haitan torjumiseksi.

Toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja lopettamisesta sekä toiminnan pysyvistä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä on ilmoitettava ympäristölautakunnalle.

VASTAUS LAUSUNTOON JA MUISTUTUKSEEN

Lausunnonantajien vaatimukset sekä muistutuksissa esille tuodut asiat on huomioitu siten kuin lupamääräyksissä ilmenee.

RATKAISUN PERUSTELUT

Ilmoituksen hyväksymisen edellytykset

Ympäristölautakunta katsoo, että ilmoituksen mukainen toiminta täyttää valtioneuvoston asetuksessa (138/2019) ilmoituksenvaraisista eläinsuojista asetetut minimivaatimukset toiminnan sijoittumisen, hajupäästöjen rajoittamisen, lannan hyödyntämisen, jätevesien käsittelyn, rehujätteiden käsittelyn ja kuolleiden eläinten käsittelyn sekä toiminnan seurannan ja raportoinnin osalta.

Toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti toiminnasta ei aiheudu terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnon olosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapurussuhteista annetussa laissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta naapureille. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

ILMOITUS PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä ilmoituspäätös on voimassa toistaiseksi. Jos toimintaa muutetaan, on siitä tehtävä ilmoitus, mikäli toiminnan laajennus tai muuttaminen ei edellytä ympäristönsuojelulain 29 §:n mukaisesti ympäristölupaa.

Tämä ilmoituspäätös on voimassa, kunnes uudesta lupahakemuksesta tehty päätös on lainvoimainen.

MAININTA LUPAA ANKARAMMAN ASETUKSEN NOUDATTAMISESTA

Jos asetuksella annetaan tämän lain nojalla myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Ilmoituspäätöksestä peritään kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksan mukainen maksu 1500 euroa. Maksuun lisätään ilmoituksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut ja asianosaisten kuulemiskulut.

ILMOITUSPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Ilmoituspäätöksestä tiedotetaan ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti.

MUUTOKSENHAKU

Tähän ilmoituspäätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Käsittelymaksuun saa hakea valittamalla muutosta samoin kuin pääasiaan. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä. Ilmoituspäätökseen liitetään valitusosoitus.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Laki eräistä naapurussuhteista (26/1920, muutos 90/2000)

Valtioneuvoston asetus ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019)

Pohjoisen Keski-Suomen ympäristönsuojeluviranomaisen maksutaksa (Ympäristölautakunta 4.3.2025 § 10)

MUUT OHJEET JA PERUSTEET

Ympäristöministeriön ohje kotieläintalouden ympäristönsuojelusta 2021:17.

Maa- ja metsätalousministeriön määräys MMM-RMO-C4;

Kotieläinrakennusten ympäristönhuolto.

Päätös	Hyväksyttiin.
Muutoksenhaku	Hallintovalitus
Toimenpiteet	Ote hakija, muistutuksen tekijä, Keski-Suomen ely-keskus, kuulutus tiedoksi muille asianosaisille sekä julkaisu Viitasaaren verkkosivut